

Çok Sınıflı Logit Model ile Öğrencilerin Fakülte Tercihlerinin Araştırılması (Atatürk Üniversitesi Örneği)

Research of Student's Faculty Preferences by A Multinomial Logit Model (The Case of Ataturk University)

Hüseyin ÖZER*
Gürkan ÇALMAŞUR**

ÖZET

Fakülte tercihi, aslında bir meslek tercihi olup öğrencilerin birçok faktörden etkilendiği karmaşık bir karar verme süreci olarak değerlendirilmektedir. Yarım asrı aşkın bir geçmişe sahip olan Atatürk Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin fakülte tercihlerinde etkili olan faktörlerin tespitini amaçlayan bu çalışma, 900 öğrenciye uygulanan anketlerden elde edilen yatay kesit verilerine dayanmaktadır. Bu amaçla anne-babanın eğitim düzeyi ve mesleği, hane halkının geliri, hanedeki birey sayısı ve ikamet edilen yerleşim birimi, mezun olunan lise türü, özel ders alma durumu ve yükseköğretimde okuyan birey sayısı gibi faktörlerin öğrencinin okuduğu fakülte tercihi üzerindeki olası etkileri araştırılmıştır. Ayrıca, fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler dikkate alınarak aşamalı (stepwise) regresyon yöntemi ile çok sınıflı (multinomial) logit model denemesi gerçekleştirilmiştir. Model tahmin sonuçlarına göre, genel olarak babanın eğitim durumu, toplam fert sayısı, özel ders alma durumu ve yükseköğretimde okuyan birey sayısı değişkenleri %5 önem düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı oldukları yani söz konusu fakültenin tercih edilmesinde, önemli değişkenler oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fakülte Tercihi, Aşamalı Regresyon, Çok Sınıflı Logit Model, Erzurum, Atatürk Üniversitesi
Çalışmanın Türü: Araştırma

ABSTRACT

Universities are established with aims of producing scientific knowledge and training staff to produce this information emerged. Universities, to achieve these aims, perform with the assistance of faculties, colleges and etc. Faculty is defined as a higher education institution that engaged scientific research, education and teaching.

Faculty preference is, in fact, a vocation preference and is evaluated as a complex process for making decision by students.

Faculty preference is affected by many economic, demographical, social, and conditional factors and these factors. In this study, factors affecting student's of faculty preferences are education level and vacation of the parents, income and the number of individuals in households, residential unit, the type of high school graduated, taking private lesson, the number of the individuals in higher education. These factors are examined whether they have an impact on the faculty preferences.

The main purpose of this study is to determine the factors affecting the faculty preferences of the students of the Atatürk University.

This study consists of four sections mainly. First section is introduction. In this section previously it is given general information about university than summarized literature related to this study. In the second section methodology of the study is discussed. In the third section characteristics of sampling and information obtained from the survey are introduced. The final section summarizes the results of this study.

Ataturk University consists of 22698 undergraduate students studying at 13 faculties including the 12542 boys and 10156 girls. Depending on this population, the minimum sample size is determined approximately 647 at the level of 5 percent margin of error of 1% significance level. Although in this way to determine the minimum sample size, questionnaire in this study is applied to 900 students for representing power is high, and fills out some surveys at the thought of missing. Questionnaire the students in each faculty of applied research within the context of the overall share of students is taken into consideration. In addition, questionnaire is performed sharing in the rate of student's gender is taken into consideration. These 900 students are constituted 498 boys and 402 girl students.

The data set is completed from the questionnaires applied to face to face is entered into Excel and transferred to the electronic media. Then these data, with the help of SPSS 15.0 program was analyzed in a detailed way.

In this study, at first characteristics of sampling are introduced. Then some factors affecting distribution of the university student's faculty preferences given and tested the relationship between these factors by using Pearson's chi-square statistics. The findings are given in the cross tables by taking the affecting factors student's faculty preferences into account. In addition, given these variables, the stepwise regression method and multinomial logit model are estimated by using the data set compiled form a questionnaire applied to 900 students besides to some other statistical analyses.

The some results obtained from the model estimation are as follows:

- The chi-square independence test indicates that variables as gender, age, father's education level, mother's education level, father's vocational status, mother's vocational status, father's income, mother's income, total number of individuals, the

* Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi

** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi

number of the individuals in higher education, the place of residence, the classroom status, enrollment of private teaching institution and taking private lesson variables have statistically significant effect on faculty preference at the level of 1 percent. Whereas, the chi-square independence test indicates that variables as marital status, father's graduated department of faculty, mother's graduated department of faculty, father's age and mother's age variables have statistically insignificant effect on faculty preference at the level of 1 percent.

- The father's education level (primary education), mother's education level (secondary education), the total number of individuals (2-4) and taking private lesson (yes) are statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Dentistry.
- The number of the individuals in higher education (none) and the total number of individuals (2-4) are statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Pharmacy.
- The classroom status, family income, mother's vocational status (salaried), the number of the individuals in higher education (none), the place of residence (province), and taking private lesson (yes) are statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Letters-Science.
- The classroom status, the total number of individuals (2-4) and taking private lesson (yes) are statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Fine Arts.
- The total number of individuals (2-4) is statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Law.
- The number of the individuals in higher education (none) is statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Communications.
- The father's education level (primary education), the father's education level (secondary education) and the number of the individuals in higher education (none) are statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Architecture and Design.
- The classroom status is statistically significant at the level of 5 percent for Medical Faculty.
- The father's education level (primary education) is statistically significant at the level of 5 percent for Faculty of Agriculture.
- The classroom status, the father's education level (primary education), mother's vocational status (salaried), the number of the individuals in higher education (none), the place of residence (province), the total number of individuals (2-4) and the total number of individuals (5-7) are statistically significant at the level of 5 percent for Kazım Karabekir Faculty of Education.

Keywords: Faculty Preference, Stepwise Regression, Multinomial Logit Model, Erzurum, Atatürk University

Type of Study: Research

1. Giriş

Üniversiteler, Eflatun ve Aristo'nun hiçbir politik ve dini baskı unsuru olmadan öğrencileri ile felsefi tartışmada buldukları ortamdaki esinlenerek, günümüze kadar evrensel boyutta bağımsız ve tüzel kişiliğe sahip kurumlar olarak "üniversitas" adını almış kurumlardır. Üniversiteler, felsefi tartışma ortamında akıl sürecini duygusal sürecin önüne alarak, kişilerin olayları göreyerek ve tartışarak farkına varılabilirliği sağladıkları ortamlar olarak nitelendirilmektedir (Ortaş, 2004: 11). Üniversiteler, bilimsel bilgiyi üretmek ve bu bilgiyi üretecek kadroları yetiştirmek amacıyla ortaya çıkmışlardır. Daha açık bir ifadeyle, üniversitenin temel görevi, inceleme-araştırma yapmak ve bilim adamı yetiştirmektir (San, 1992: 149-150).

Üniversiteler, sahip oldukları misyonu fakülteler, yüksekokullar vb. aracılığıyla gerçekleştirmektedirler. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na göre fakülte, yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumu olarak tanımlanmaktadır.

Yükseköğretim düzeyinde okul türü tercihi, aslında bir meslek tercihidir. Meslek ise kişinin değer yargılarını, dünya görüşünü, günlük yaşam tarzını ve alışkanlıklarını biçimlendiren faktörlerin başında yer almaktadır. Kişinin yaşamında böylesine çok yönlü etkileri olan iş alanının seçimi, günümüzde giderek karmaşıklaşan bir sorun haline gelmiştir. Bunun önemli nedenlerinden biri ise seçeneklerin bir hayli artmış olmasıdır (Kuzgun, 2000: 6). Meslek seçimi, bireylerin birçok faktörden etkilendiği karmaşık bir karar verme süreci olarak karşımıza çıkmaktadır. Meslek seçim kararında, bireyin sahip olduğu bilgi birikimi, mesleğe duyduğu ilgi, sahip olduğu değerler ve elde edeceği tatmin gibi faktörlerin yanı sıra kişisel özelliklerinin de etkili olduğu söylenebilmektedir (Tokar vd., 1998: 115).

Yükseköğretim Kurulu tarafından 1997 yılında 80.000 öğrenci üzerinde yapılan çalışmaya göre öğrenciler tarafından ilk tercih edilen programlar sırasıyla; %16,1 ile elektrik-elektronik, bilgisayar ve endüstri mühendisliği, %13,6 ile tıp ve eğitim ve %9,6 ile iktisat-işletme olarak tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin yaklaşık %60'ının, bu dört genel alandaki programlardan bir tanesini birinci sıradaki tercihleri arasında yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Genç vd. (2007), İnönü Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin meslek seçiminde önemli olan etkenleri incelemişlerdir. 364 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada, öğrenciler için cinsiyet, ailenin yaşadığı yer, ailenin

ekonomik durumu, ana babanın eğitim durumu ve öğrencinin mezun olduğu lise türü gibi değişkenlerin meslek seçiminde önemli olmadığı ve sırayla insanlara yardım isteği, okulda başarılı öğrenci olma, tıba ilgi duyma, hekimliğin saygın meslek olduğunu düşünme ve tıba yeteneği olduğunu düşünme gibi değişkenlerin ise önem arz ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Kuştepelili ve Gülcan (2002), Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilerin profillerini ortaya koymuşlardır. Araştırmada fakültede eğitim görmeye gelen öğrencilerin yarısından biraz fazlasının kız öğrenci olduğu; büyük çoğunlukla Ege ve Marmara Bölgelerinden geldikleri; Anadolu, Süper ve/veya Devlet Lisesi mezunu oldukları; ailelerinin orta ve ortanın biraz altında gelirleri olduğu; ebeveynlerinin hepsinin eğitilmiş ve ortalama eğitim düzeylerinin 11,2 yıl ve üzerinde olduğu; ÖSYS sınavı için en az bir yıl özel dershanelere devam ettikleri; fakülte ve bölümleri bilinçli olarak tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Kızılçaoğlu (2003), Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 765 öğretmen adayının profilini ortaya koymuştur. Araştırmada öğrenim gören öğretmen adaylarından erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenliği alanını tercih etme oranlarının birbirine çok yakın olduğu, velilerin eğitsel profili düşük olanların çocuklarının sosyal bilgiler öğretmenliği mesleğini seçtiği, genelde çiftçi, işçi, serbest meslek, işçi emeklisi, memur, memur emeklisi ve öğretmen babaların çocukları olduğu, annelerinin büyük bir çoğunluğunun ev hanımı olup, öğretmen anne, baba çocuklarının oranının oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının, genellikle ilçe ve il merkezi gibi kırsal kesime nazaran eğitim olanaklarının daha fazla sunulduğu yerleşim birimlerinde yaşamakta olduğu sonucuna varılmıştır.

Sarıkaya ve Khorshid (2009), Ege Üniversitesinde öğrenim gören 1000 öğrenciye uygulanan anket yardımıyla meslek seçimini etkileyen etmenleri incelemişlerdir. Verilerin analizinde ki-kare testi kullanılmıştır. Öğrencilerin aldığı puanın, puan türünün, tercih sırasının, anne eğitim düzeyinin ve mesleğinin, öğrencilerin meslek seçimini etkilediği tespit edilmiştir.

Şenol ve Tüfekçi (2007), Süleyman Demirel Üniversitesine bağlı, muhasebe meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin profillerini ortaya koymuşlardır. Araştırmada meslek yüksekokullarına en çok 17-20 yaş grubundan öğrencilerin geldiği, Akdeniz bölgesinden tercihin daha çok olduğu, öğrenci ailelerinin gelirlerinin çoğunlukla 401-750-TL ve 751-1.000-TL gelire sahip olan ailelerden olduğu, öğrencilerin ÖSS'ye hazırlanırken normal lise mezunlarının %86,8'inin dershaneye gittikleri, meslek lisesi mezunlarının ise %34,9'unun dershaneye gittikleri görülmüştür.

Gavcar vd. (2005), Muğla Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin fakülteyi tercih etme nedenlerini araştırmışlardır. Anakütle içinden rastgele yöntemle 212 öğrenciye anket uygulanmış ve bunlardan 195 anket değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Verilerin analizinde Ki-Kare testi kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin okudukları bölüm üzerinde ailelerinin gelir seviyelerinin herhangi bir etkisinin bulunmadığı görülmüştür.

Bahar (2002), Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin bazı sosyo-ekonomik değişkenler ile fakülte tercihleri arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığını tespit etmeye çalışmışlardır. Çalışmada, 2562 üniversite öğrencisine anket uygulanarak değişkenler arasındaki ilişkiler Ki-Kare test tekniği ile araştırılmıştır. Öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim durumları, anne ve babalarının meslekleri, aylık gelirleri, kardeş sayıları, ailenin sürekli ikamet ettiği yer, öğrencinin öğrenimi süresince kaldığı yer ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yaylalı vd. (2006), Türkiye genelinde devlet ve vakıf üniversitelerinin fakülte ve 4 yıllık yüksekokullarında okuyan öğrencilerin sosyo-ekonomik profillerini incelemişlerdir. İncelenen ilişkilerin anlamlı olup olmadıkları Pearson Ki-kare testine göre değerlendirilmiştir. Araştırmada öğrencilerin üniversiteye girmelerini sağlayan en temel belirleyicilerin dersane ve kendi çalışmaları olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmada, Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin okudukları fakülteleri tercih etmelerinde hangi faktörlerin etkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Fakülte tercihinin etkileyebilecek değişkenlerin, anne-babanın eğitim düzeyi ve mesleği, hane halkının geliri, hanedeki birey sayısı ve ikamet edilen yerleşim birimi, anne-babanın yaşı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, anne-babanın mezun olduğu fakülte,

mezun olunan lise türü, özel ders alınıp alınmadığı, dershaneye gitme durumu gibi değişkenlerin fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülmüştür.

Çalışma başlıca dört bölümden oluşmaktadır. İkinci bölümde çalışmanın metodolojisi ele alınmıştır. Üçüncü bölümde anket uygulanan örneklemenin özellikleri ve anketten elde edilen bilgilerin değerlendirilmesine yer verilmiştir. Dördüncü ve son bölümde ise araştırmanın sonuçları özetlenmiştir.

2. Metodoloji

Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin okudukları fakülteleri tercih etmelerinde hangi faktörlerin etkili olduğunu araştırmayı amaçlayan bu çalışmanın veri setini elde etmek üzere anket uygulamasının gerçekleştirildiği 2008-2009 eğitim-öğretim yılı itibarıyla Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 34026 olup bu öğrencilerin 14738'i kız ve 19288'i ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır (Bkz: Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Programlar ve Cinsiyet İtibarıyla Dağılımı

Programlar	Erkek	Kız	Toplam
Ön Lisans	4308	3022	7330
Lisans	12542	10156	22698
Yüksek Lisans	1547	1031	2578
Doktora	891	529	1420
Toplam	19288	14738	34026

Kaynak: Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Tablo 1'de öğrencilerin programlar ve cinsiyetler itibarıyla sayıları görülmektedir. Buna göre, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında 7330 ön lisans, 22698 lisans, 2578 yüksek lisans ve 1420 doktora olmak üzere toplam 34026 öğrenci öğrenim görmektedir. Atatürk Üniversitesi, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında 13 fakülte, 12 yüksekokul ve 4 enstitü bünyesinde bulundurmaktadır. Üniversite öğrencilerini temsilen Atatürk Üniversitesi yerleşkesindeki 13 fakültede öğrenim gören 12542'si erkek ve 10156'sı kız olmak üzere 22698 lisans öğrencisi bu çalışmanın anakütlesini oluşturmaktadır.

Sözkonusu anakütleyi temsil edecek minimum örnek büyüklüğü %1 önem düzeyinde %5 hata payıyla yaklaşık 647 olarak tespit edilmiştir (<http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>). Minimum örnek büyüklüğü bu şekilde belirlenmesine rağmen, temsil gücünün yüksek olması ve bazı anketlerin tutarsız ve eksik doldurulabileceği düşüncesiyle bu çalışmada 900 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Anket uygulanırken her fakültede öğrenim gören öğrencilerin araştırma kapsamındaki toplam öğrenciler içerisindeki payı göz önünde bulundurulmuştur. Aynı zamanda paylaşım gerçekleştirilirken öğrencilerin cinsiyetleri oranları da dikkate alınmıştır. Atatürk Üniversitesi 2008-2009 öğretim yılı fakülte göre öğrenci sayıları ve uygulanan anketlerin fakülte ve cinsiyetlere göre dağılımı Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2'ye bakıldığında Atatürk Üniversitesi 2008-2009 öğretim yılı itibarıyla 12542'si erkek ve 10156'sı kız olmak üzere toplam 22698 öğrencinin 13 fakültede öğrenim gördüğü görülmektedir. Uygulanan 900 anketin 498'i erkek, 402'si ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Örnek kütle kapsamında en fazla anket 141 erkek ve 144 kız öğrenci olmak üzere Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencilerine, en az anket ise 2 erkek ve 1 kız öğrenci olmak üzere Hukuk Fakültesi öğrencilerine uygulanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Fakülte ve Cinsiyetlerine Göre Sayıları ve Uygulanan Anketlerin Dağılımı

Fakülte	Cinsiyete Göre Öğrenci Sayısı		Top.	Top. İ.ç. %'si	Cinsiyete Göre Uygulanan Anket Sayısı		Top.
	Erkek	Kız			Erkek	Kız	
Tıp %	542 62,7	322 37,3	864	3,8	21	13	34
Eğitim %	3554 49,5	3633 50,5	7187	31,6	141	144	285
Fen-Edebiyat %	3220 48,5	3421 51,5	6641	29,2	128	136	264
İktisadi ve İdari Bilimler %	1069 54,8	883 45,2	1952	8,5	42	35	77
İlahiyat %	90 47,1	101 52,9	191	0,8	4	4	8
Ziraat %	925 59,7	625 40,3	1550	6,8	37	24	61
Mühendislik %	2005 80,8	477 19,2	2482	10,9	79	19	98
İletişim %	236 61,6	147 38,4	383	1,6	9	6	15
Eczacılık %	116 65,1	62 34,9	178	0,7	5	2	7
Diş Hekimliği %	197 52,8	176 47,2	373	1,6	8	7	15
Güzel Sanatlar %	283 53,1	250 46,9	533	2,3	12	10	22
Veteriner %	262 90,3	28 9,7	290	1,2	10	1	11
Hukuk %	43 58,1	31 41,9	74	0,3	2	1	3
Toplam	12542	10156	22698	100	498	402	900

Kaynak: Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Belirlenen örnek kütleye anketörler tarafından yüz yüze görüşme ile uygulanan anketlerden elde edilen veriler Excel'e girilmek suretiyle elektronik ortama aktarılmıştır. Daha sonra bu veriler, SPSS 15.0 programı yardımıyla detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

Çalışmada, öğrencilerin fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler ile fakülte tercihleri arasındaki ilişkiler Pearson Ki-Kare testi ile araştırılmıştır. Ki-Kare dağılımı ilk olarak 1900 yıllarında Karl Pearson tarafından ortaya konulmuştur (Aytaç, 1999: 317). Bu yöntem, özellikle sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalarda yaygın olarak kullanılan bir analiz yöntemidir (Akgül, 2003: 195). Ki-Kare testi yardımıyla, iki veya daha fazla veri seti arasında önemli bir ilişkinin olup olmadığı araştırılmaktadır (Bryman ve Cramer, 1990: 123). Başka bir ifadeyle, veri setindeki değişkenlerin farklı ölçütlere ya da belirli bir amaca göre iki ya da çok yönlü çapraz tablo biçiminde sınıflandırılması durumunda değişkenlerin belirlenen özellikler arasında bir bağımlılığın olup olmadığının test edilmesinde de faydalanan bir analiz yöntemidir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 210).

Klasik doğrusal modellerde modelin geçerliliği F testi ile ele alınırken, logit modellerde bu durum Olabilirlik Oranı testi ile incelenmektedir. Yani, modelde bulunan bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni bir bütün olarak anlamlı bir biçimde açıklayıp açıklayamadığı söz konusu testler ile incelenmektedir. Dolayısıyla, Olabilirlik Oranı testi ile fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler yardımıyla elde edilen modelin en uygun model olup olmadığı test edilmiştir.

Analizler kapsamında öğrencilerin fakülte tercihlerini belirlemek amacıyla çok sınıflı (multinomial) tercih modeli kullanılmıştır. Bu modeller, iki alternatif arasında tercihte bulunulduğunda kullanılan ikili tercih modellerinin genelleştirilmesi ile elde edilmektedir. Bu yapılırken de alternatiflerin sıralı ve ardışık olup olmamasına dikkat edilmesi gerekmektedir (Özer, 2004: 83). Çok sınıflı modeller, herhangi bir olayın

meydana gelme olasılığını tahmin etme sürecinde logit modeller ile aynı kavramsal çerçeveye sahiptirler ve aynı zamanda logit modellerin bir uzantısı olarak karşımıza çıkmaktadırlar (Tarling, 2008: 78).

Anne-babanın eğitim düzeyi ve mesleği, hane halkının geliri, hanedeki birey sayısı ve ikamet edilen yerleşim birimi, anne-babanın yaşı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, anne-babanın mezun olduğu fakülte, mezun olunan lise türü ile özel ders alınıp alınmadığı gibi değişkenlerin fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülmüştür. Bu değişkenler dikkate alınarak, aşamalı (stepwise) regresyon yöntemi ile çok sınıflı logit model denemesi gerçekleştirilmiş ve en yüksek olabilirlik (EYO, maximum likelihood) yöntemi ile tahmin edilmiştir. Çalışmada kurulan logit model aşağıdaki gibi formüle edilebilmektedir:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \beta_7 X_7 + \beta_8 X_8 + \beta_9 X_9 + e$$

Modelde Y: fakülte tercihinin, β 'lar: regresyon parametrelerini, X_1 : aile gelirini, X_2 : babanın eğitim durumunu, X_3 : annenin eğitim durumunu, X_4 : babanın mesleğini, X_5 : annenin mesleğini, X_6 : yükseköğretimde okuyan birey sayısını, X_7 : ikamet edilen yeri, X_8 : ailedeki toplam fert sayısını, X_9 : özel ders alma durumunu ve e ise hata terimini ifade etmektedir.

3. Uygulama

Bu bölümde, önce örnekleme ait özellikler ortaya konulmuş daha sonra öğrencilerin fakülte tercihlerinde etkili olabileceği düşünülen faktörler itibarıyla dağılımları ve bu faktörler arasındaki ilişki Pearson Ki-Kare istatistiği yardımıyla test edilmiştir. Ayrıca, fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler dikkate alınarak aşamalı regresyon yöntemi ile oluşturulan çok sınıflı logit model tahmin ve test edilmiştir.

Öncelikle Tablo 3'te örneklem özellikleri sunulmaktadır. Buna göre, ankete katılan 900 öğrencinin %55,3'ü (498 kişi) bay %44,7'si (402 kişi) ise bayan öğrencilerden oluşmaktadır. Anketi cevaplandıran öğrencilerin büyük bir kısmı (%93,2) 25 yaş altı öğrencilerdir. Anketi yanıtlayan öğrencilerin yaklaşık 1/3'ü (284 kişi) Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmektedir. Ayrıca ankete katılan öğrencilerin %75,7'si (681 kişi) gündüz ve %24,3'ü (219 kişi) gece öğrenim görmektedir. Medeni durum itibarıyla bakıldığında, ankete katılan bireylerin %97,8'i (880 kişi) bekâr ve %2,2'si (20 kişi) ise evli bireylerden oluşmaktadır. Barınma durumu dikkate alındığında ise yanıtlayıcıların yaklaşık %33,7'si (303 kişi) devlet yurdunda barınan öğrencilerden oluşmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin büyük bir bölümü %61,6 (213 kişi) düz lise mezunudur. İkamet edilen yer itibarıyla bakıldığında, ankete katılan bireylerin %63,6'sının (572 kişi) il merkezinde ikamet eden bireyler olduğu görülmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin %34'ünün (306 kişi) babası memur, %70,7'sinin (636 kişi) annesi ise ev hanımıdır. Babanın eğitim durumu dikkate alındığında, öğrencilerin %39,4'ünün (355 kişi) babasının ortaöğretim mezunu olduğu, annenin eğitim durumu dikkate alındığında ise %41,6'sının (374 kişi) annesinin ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin %67,1'inin (604 kişi) babasının yaşı 46-56 arası, %70,8'inin (637 kişi) annesinin 41-51 yaş arası olduğu anlaşılmaktadır. Son olarak, ankete katılan öğrencilerin %30,8'inin (277 kişi) babasının geliri 501-1000 arası, %71,7'sinin (645 kişi) annesinin geliri 0-500 arasındadır.

Ankete katılan öğrencilerden okudukları fakülteyi tercih etmelerinde etkili olabilecek faktörleri en önemliden en önemsiz (en önemli: 1 ve en önemsiz: 5 olmak üzere) doğru sıralamaları istenmiştir. Söz konusu fakülteyi tercih etmelerinde etkili olabilecek faktörlerin fakülteler itibarıyla ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 4'teki gibidir.

Tablo 4'e bakıldığında İlahiyat, Diş Hekimliği, Eczacılık, Güzel Sanatlar, İletişim, Mühendislik, Tıp, Veteriner, İktisadi ve İdari Bilimler ve Ziraat Fakültesi öğrencilerinin okudukları fakülteyi tercih etmelerinde en önemli faktörün iş imkânı ve en önemsiz faktörün ise diğer olduğunu düşündükleri; Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin okudukları fakülteyi tercih etmelerinde en önemli faktörün aile, akraba baskısı ve en önemsiz faktörün ise diğer olduğunu düşündükleri; Hukuk ve Eğitim Fakültesi öğrencilerinin okudukları fakülteyi tercih etmelerinde en önemli faktörün prestij ve en önemsiz faktörün ise diğer olduğunu düşündükleri görülmektedir. Genel olarak bakıldığında ise ankete katılan tüm öğrencilerin okudukları fakülteyi tercih etmelerinde en önemli faktör iş imkânı iken en önemsiz faktör ise diğer seçeneğidir.

Tablo 3. Örneklem Özellikleri

Özellikler	Frekans	Yüzde	Özellikler	Frekans	Yüzde
Cinsiyet			Babanın Mesleği		
Erkek	498	55,3	Emekli	214	23,8
Kız	402	44,7	Memur	306	34,0
Yaş			İşçi	79	8,8
18-21	406	45,1	Esnaf	106	11,8
22-25	433	48,1	Serbest Meslek	87	9,7
26-29	51	5,7	Çiftçi	87	9,7
30 +	10	1,1	Diğer	19	2,1
Fakülte			Annenin Mesleği		
Eğitim	284	31,6	Emekli	53	5,9
Fen-Edebiyat	264	29,3	Memur	147	16,3
Mühendislik	98	10,9	İşçi	22	2,4
İİBF	78	8,7	Esnaf	11	1,2
Ziraat	61	6,8	Serbest Meslek	19	2,1
Tıp	34	3,8	Çiftçi	12	1,3
Güzel Sanatlar	22	2,4	Ev Hanımı	636	70,7
İletişim	15	1,7	Babanın Eğitim Durumu		
Diş Hekimliği	15	1,7	Okur-yazar Değil	34	3,8
Veteriner	11	1,2	İlköğretim	234	26,0
İlahiyat	8	0,9	Ortaöğretim	355	39,4
Eczacılık	7	0,8	Yükseköğretim	242	26,9
Hukuk	3	0,3	Lisansüstü	35	3,9
Öğrenim Durumu			Annenin Eğitim Durumu		
Gündüz	681	75,7	Okur-yazar Değil	105	11,7
Gece	219	24,3	İlköğretim	374	41,6
Medeni Durum			Ortaöğretim	293	32,6
Evli	20	2,2	Yükseköğretim	111	12,3
Bekâr	880	97,8	Lisansüstü	17	1,9
Barıma Durumu			Babanın Yaşı		
Devlet yurdu	303	33,7	-45	129	14,3
Özel yurt	77	8,6	46-56	604	67,1
Evde ailemle	193	21,4	57-67	149	16,6
Evde arkadaşlarla	268	29,8	68 +	12	1,3
Evde tek	23	2,6	Annenin Yaşı		
Evde akrabalarımla	27	3,0	-40	82	9,1
Diğer	9	1,0	41-51	637	70,8
Mezun Ol. Lise Türü			52 +	180	20,0
Normal	554	61,6	Babanın Geliri		
Anadolu	213	23,7	-500	47	5,2
Fen	66	7,3	501-1000	277	30,8
Meslek	31	3,4	1001-1500	205	22,8
Diğer	36	4,0	1501-2000	200	22,2
Toplam Fert Sayısı			2001 +	171	19,0
2-4	404	44,9	Annenin Geliri		
5-7	423	47,0	-500	645	71,7
8 +	73	8,1	501-1000	88	9,8
İkamet Edilen Yer			1001-1500	56	6,2
İl	572	63,6	1501-2000	79	8,8
İlçe	221	24,6	2001 +	31	3,4
Belde-Köy	107	11,9			

Tablo 4. Öğrencilerin Okudukları Fakülteyi Tercihlerinde Etkili Olabilecek Sebeplerin Önem Sırasına Göre Dizilişi

F	Fakülte Tercih Sebebi	Ort.	S. S.	N	F	Fakülte Tercih Sebebi	Ort.	S. S.	N
İlahiyat	İş imkânı	1,750	0,886	8	Mühendis.	İş imkânı	2,020	1,201	98
	Aile, Akra. Baskısı	2,625	1,407	8		Prestij	2,489	1,262	98
	Prestij	2,750	1,669	8		Aile, Akra. Baskısı	2,602	1,155	98
	Ulaşım Kolaylığı	3,500	0,925	8		Ulaşım Kolaylığı	3,438	1,094	98
	Diğer	4,375	0,744	8		Diğer	4,449	0,909	98
Diş Hekim.	İş imkânı	1,800	0,774	15	Tıp	İş imkânı	1,764	0,780	34
	Prestij	2,066	1,032	15		Aile, Akra. Baskısı	2,235	0,923	34
	Aile, Akra. Baskısı	2,866	1,187	15		Prestij	2,617	1,392	34
	Ulaşım Kolaylığı	3,533	1,125	15		Ulaşım Kolaylığı	3,735	0,790	34
	Diğer	4,733	0,593	15		Diğer	4,647	0,773	34
Eczacılık	İş imkânı	1,000	0,000	7	Veteriner	İş imkânı	1,909	1,044	11
	Prestij	2,142	0,377	7		Aile, Akra. Baskısı	2,181	1,167	11
	Aile, Akra. Baskısı	3,000	0,577	7		Prestij	2,818	1,401	11
	Ulaşım Kolaylığı	4,000	0,577	7		Ulaşım Kolaylığı	3,454	1,035	11
	Diğer	4,857	0,377	7		Diğer	4,636	0,504	11
Fen-Edeb.	Aile, Akra. Baskısı	2,382	1,134	264	Ziraat	İş imkânı	2,213	1,330	61
	İş imkânı	2,409	1,290	264		Aile, Akra. Baskısı	2,606	1,099	61
	Prestij	2,572	1,300	264		Prestij	3,000	1,251	61
	Ulaşım Kolaylığı	3,310	1,154	264		Ulaşım Kolaylığı	3,131	1,488	61
	Diğer	4,325	1,133	264		Diğer	4,049	1,216	61
Güzel San.	İş imkânı	1,909	1,269	22	İİBF	İş imkânı	1,833	1,011	78
	Prestij	2,545	1,595	22		Aile, Akra. Baskısı	2,500	1,028	78
	Aile, Akra. Baskısı	3,045	1,045	22		Prestij	2,782	1,534	78
	Ulaşım Kolaylığı	3,272	1,162	22		Ulaşım Kolaylığı	3,717	1,043	78
	Diğer	4,227	0,869	22		Diğer	4,166	1,011	78
Hukuk	Prestij	1,666	0,577	3	Eğitim	Prestij	1,968	1,141	284
	İş imkânı	2,000	1,000	3		Aile, Akra. Baskısı	2,820	1,226	284
	Ulaşım Kolaylığı	3,333	2,081	3		İş imkânı	2,823	1,228	284
	Aile, Akra. Baskısı	3,666	0,577	3		Ulaşım Kolaylığı	3,538	1,221	284
	Diğer	4,333	1,154	3		Diğer	3,848	1,442	284
İletişim	İş imkânı	1,866	1,355	15	Genel	İş imkânı	2,354	1,263	900
	Prestij	2,000	0,845	15		Prestij	2,410	1,326	900
	Aile, Akra. Baskısı	2,933	0,961	15		Aile, Akra. Baskısı	2,607	1,158	900
	Ulaşım Kolaylığı	3,400	0,910	15		Ulaşım Kolaylığı	3,440	1,157	900
	Diğer	4,800	0,560	15		Diğer	4,188	1,201	900

*F.: Fakülte, Ort.: Ortalama, S. S. : Standart Sapma ve N: Örnekleme Büyüklüğünü temsil etmektedir.

Diğer yandan, öğrencilerin fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler ile fakülte tercihleri arasındaki ilişkiler Pearson Ki-Kare testi ile araştırılmış ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Fakülte Tercihinde Etkili Olabilecek Değişkenlerle Fakülte Tercihi Arasındaki İlişki

Değişken	χ^2	Serbestlik Derecesi	Prob.
Cinsiyet	42,177	12	0,000
Yaş	139,916	36	0,000
Babanın Eğitim Durumu	167,581	48	0,000
Annenin Eğitim Durumu	166,608	48	0,000
Babanın Mesleği	297,759	72	0,000
Annenin Mesleği	183,203	72	0,000
Babanın Geliri	184,202	48	0,000
Annenin Geliri	133,033	48	0,000
Toplam Fert Sayısı	124,852	24	0,000
Yüksek Öğretimde Okuyan Birey Sayısı	178,900	12	0,000
İkamet Edilen Yer	45,904	24	0,005
Mezun Olunan Lise Türü	438,052	48	0,000
Dershaneye Gitme Durumu	254,139	60	0,000
Özel Ders Alma Durumu	56,508	12	0,000
Medeni Durum	21,121	12	0,049
Babanın Mezun Olduğu Fakülte	160,097	144	0,170
Annenin Mezun Olduğu Fakülte	93,436	110	0,871
Babanın Yaşı	50,756	36	0,052
Annenin Yaşı	46,540	36	0,112

Tablo 5'e göre, yapılan Ki-Kare bağımsızlık testi sonucunda söz konusu değişkenlere ait prob değerleri dikkate alındığında %1 önem düzeyinde cinsiyet, yaş, babanın eğitim durumu, annenin eğitim durumu, babanın mesleği, annenin mesleği, babanın geliri, annenin geliri, toplam fert sayısı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, ikamet edilen yer, mezun olunan lise türü, dershaneye gitme durumu ve özel ders alma durumu değişkenleri ile fakülte tercihi arasında anlamlı bir ilişki olduğu (ilgili değişkenlere ait prob değerleri 0,01'den küçük); fakat medeni durum, babanın mezun olduğu fakülte, annenin mezun olduğu fakülte, babanın yaşı ve annenin yaşı değişkenleri ile fakülte tercihi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı (ilgili değişkenlere ait prob değerleri 0,01'den büyük) anlaşılmaktadır.

Üniversitelerde ilgi gören fakülteler, dönemden döneme değişebilmektedir. On yıl önce yoğun ilgi gösterilen bir fakülte on yıl sonra pek ilgi görmeyebilmektedir. Dolayısıyla, baba-annenin mezun olduğu fakülte bugün ilgi çeken bir fakülte olmayabilir veya baba-anne mezun olduğu fakülteden memnun olmayabilir. Ayrıca, baba-anne mezun olduğu fakülte ile ilgili bir mesleği yürütmüyor da olabilir. Bu nedenle, öğrencinin fakülte tercihi ile babanın mesleği ve eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmasına karşılık babanın ve annenin mezun olduğu fakülte arasında istatistikî bakımdan anlamlı bir ilişki bulunamadığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin fakülte tercihiinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler ile fakülte tercihi arasındaki ilişki araştırıldıktan sonra Ki-Kare bağımsızlık testine göre %1 önem düzeyinde anlamlı bulunan değişkenler itibarıyla olabilirlik oranı testi uygulanmıştır. Tablo 6'da uygulanan olabilirlik oranı test sonuçları görülmektedir.

Tablo 6. Olabilirlik Oranı (Likelihood Ratio) Test Sonuçları

Değişken	Model Uyum Kriteri	Olabilirlik Oranı (Likelihood Ratio) Testleri		
		χ^2	Serbestlik Derecesi	Prob.
Sabit	2356,008	0,000	0	.
Annenin Eğitim Durumu	2393,782	37,775	24	0,037
Babanın Eğitim Durumu	2410,247	54,239	24	0,000
Annenin Mesleği	2382,321	26,313	12	0,010
Babanın Mesleği	2378,418	22,410	12	0,033
Toplam Fert Sayısı	2428,067	72,060	24	0,000
Yük. Öğr. Okuyan Birey Sayısı	2494,332	138,325	12	0,000
İkamet Edilen Yer	2397,994	41,987	24	0,013
Ailenin Geliri	2416,267	60,259	12	0,000
Dershaneye Gitme Durumu	2448,774	92,767	12	0,000
Özel Ders Alma Durumu	2400,025	44,017	12	0,000

Tablo 6'da olabilirlik oranı testine göre %5 önem düzeyinde, söz konusu tüm değişkenler ile fakülte tercihi arasında anlamlı bir ilişki olduğu (ilgili değişkenlere ait prob değerleri 0,05'den küçük) görülmektedir.

Her ne kadar metodoloji açısından farklılıklar bulunsun da, Sarıkaya ve Khorshid (2009), alınan puan, puan türü, tercih sırası, anne eğitim düzeyi ve mesleği değişkenleri ile fakülte tercihi arasında, Bahar (2002), anne-baba öğrenim durumu, anne-baba mesleği, aylık gelir, kardeş sayısı, ailenin sürekli ikamet ettiği yer, öğrencinin öğrenimi süresince kaldığı yer değişkenleri ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu belirlemişlerdir. Ayrıca, Gavcar vd. (2005), fakülte tercihinin düşük puan, yerleşim yeri yakınlığı, yerleşim yeri çekiciliği ve verilen eğitim seviyesinin yüksek oluşu değişkenlerinin etkilediğini belirtmişlerdir.

Diğer yandan, olabilirlik oranı testinde anlamlı bulunan değişkenler göz önünde bulundurularak çok sınıflı logit model tahmin edilmiş ve Tablo 7'de tahmin sonuçları sunulmuştur. Çok sınıflı logit model tahmininde fakülteler itibarıyla İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi referans fakülte olarak değerlendirilmiştir. Aynı zamanda modelde, babanın ve annenin eğitim durumu değişkenleri için referans grup (*yükseköğretim*); babanın ve annenin mesleği değişkenleri için referans grup (*ücretsiz*); yükseköğretimde okuyan birey varlığı değişkeni için referans grup (*var*); ikamet edilen yer değişkeni için referans grup (*keçi*); toplam fert sayısı değişkeni için referans grup (*8+*) ve özel ders alma durumu değişkeni için ise referans grup (*hayır*) olarak belirlenmiştir.

Tablo 7'den de görüleceği gibi, Diş Hekimliği Fakültesi için babanın eğitim durumu (*ilköğretim*), annenin eğitim durumu (*ortaöğretim*), toplam fert sayısı (*2-4*) ve özel ders alma durumu (*evet*) değişkenleri; Eczacılık Fakültesi için yükseköğretimde okuyan birey varlığı (*yok*) ve toplam fert sayısı (*2-4*) değişkenleri; Fen Edebiyat Fakültesi için dershaneye gitme durumu, aile geliri, annenin meslek durumu (*ücretli*), yükseköğretimde okuyan birey varlığı (*yok*), ikamet edilen yer (*il*) ve özel ders alma durumu (*evet*) değişkenleri; Güzel Sanatlar Fakültesi için dershaneye gitme durumu, toplam fert sayısı (*2-4*) ve özel ders alma durumu (*evet*) değişkenleri, Hukuk Fakültesi için toplam fert sayısı (*2-4*) değişkeni; İletişim Fakültesi için yükseköğretimde okuyan birey varlığı (*yok*) değişkeni; Mühendislik Fakültesi için babanın eğitim durumu (*ilköğretim*), babanın eğitim durumu (*ortaöğretim*) ve yükseköğretimde okuyan birey varlığı (*yok*) değişkenleri; Tıp Fakültesi için dershaneye gitme durumu değişkeni; Ziraat Fakültesi için babanın eğitim durumu (*ilköğretim*) değişkeni; Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi için dershaneye gitme durumu, aile geliri, babanın eğitim durumu (*ilköğretim*), annenin meslek durumu (*ücretli*), yükseköğretimde okuyan birey varlığı (*yok*), ikamet edilen yer (*il*), toplam fert sayısı (*2-4*) ve toplam fert sayısı (*5-7*) değişkenleri %5 önem düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı bulunmuştur.

Olabilirlik oranı testi ile fakülte tercihinde etkili olabileceği düşünülen değişkenler göz önünde bulundurularak, aşamalı regresyon yöntemi ile tahmin edilen modelin en uygun model olup olmadığı test edilmiştir. Elde edilen χ^2 değerine ilişkin P değeri %5 önem düzeyinden küçük olduğu için ($\chi^2=755,318$; S.D. = 168; P = 0,000) oluşturulan modelin en uygun model olduğuna karar verilmiştir.

Aynı zamanda, modelin uyumunun iyiliği test edilmiştir. Pearson χ^2 değerine ilişkin P değeri %5 önem düzeyinden büyük olduğu için ($\chi^2=5478,982$; S.D. = 7692; P = 1,000) oluşturulan modelin gerçek verilere iyi uyum gösterdiği tespit edilmiştir.

Herbir parametrenin $\exp(\beta_i)$ değeri, diğer değişkenler sabit kalmak kaydıyla, bağımlı değişkenin (Y) bağımsız değişkenin (X_i) etkisiyle kaç kat daha fazla ya da % kaç oranda fazla gözlenme olasılığına sahip bulunduğunu belirtmektedir. β_i katsayısının önemliliği aynı zamanda $\exp(\beta_i)$ 'nin de önemliliği olarak bilinmektedir (Özdamar, 1999: 477).

Buna göre, İİBF yerine Dış Hekimliği Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, babası ilköğretim mezunu olan bireylerde babası yükseköğretim mezunu olan bireylere göre 0.071 kat daha az; annesi ortaöğretim mezunu olan bireylerde annesi yükseköğretim mezunu olan bireylere göre 0.078 kat daha az; ailesinde toplam 2-4 arası ferdin olduğu bireylerde ailesinde 8'den fazla fert bulunan bireylere göre $1E+007$ kat daha fazla ve özel ders alan bireylerde özel ders almayan bireylere göre 0.135 kat daha azdır.

İİBF yerine Eczacılık Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, ailesinde yükseköğretimde okuyan fert bulunmayan bireylerde yükseköğretimde okuyan fert bulunan bireylere göre 6.364 kat daha fazla; ailesinde toplam 2-4 arası ferdin olduğu bireylerde ailesinde 8'den fazla fert bulunan bireylere göre $2E+007$ kat daha fazladır.

İİBF yerine Fen Edebiyat Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, annesi ücretli meslekte çalışan bireylerde annesi ücretli meslekte çalışmayan bireylere göre 5.560 kat daha fazla; ailesinde yükseköğretimde okuyan fert bulunmayan bireylerde yükseköğretimde okuyan fert bulunan bireylere göre 10.188 kat daha fazla; il merkezinde ikamet eden bireylerde köyde ikamet eden bireylere göre 0.424 kat daha az ve özel ders alan bireylerde özel ders almayan bireylere göre 0.200 kat daha azdır.

İİBF yerine Güzel Sanatlar Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, ailesinde toplam 2-4 arası ferdin olduğu bireylerde ailesinde 8'den fazla fert bulunan bireylere göre 0.131 kat daha az ve özel ders alan bireylerde özel ders almayan bireylere göre 5.475 kat daha fazladır.

İİBF yerine Hukuk Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, ailesinde toplam 2-4 arası ferdin olduğu bireylerde ailesinde 8'den fazla fert bulunan bireylere göre $6E+007$ kat daha fazladır.

İİBF yerine İletişim Fakültesi'ni tercih etme olasılığı ailesinde yükseköğretimde okuyan fert bulunmayan bireylerde yükseköğretimde okuyan fert bulunan bireylere göre 4.958 kat daha fazladır.

İİBF yerine Mühendislik Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, babası ilköğretim mezunu olan bireylerde babası yükseköğretim mezunu olan bireylere göre 0.109 kat daha az; babası ortaöğretim mezunu olan bireylerde babası yükseköğretim mezunu olan bireylere göre 0.182 kat daha az; ailesinde yükseköğretimde okuyan fert bulunmayan bireylerde yükseköğretimde okuyan fert bulunan bireylere göre 2.712 kat daha fazladır.

İİBF yerine Ziraat Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, babası ilköğretim mezunu olan bireylerde babası yükseköğretim mezunu olan bireylere göre 3.172 kat daha fazladır.

İİBF yerine Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi'ni tercih etme olasılığı, babası ilköğretim mezunu olan bireylerde babası yükseköğretim mezunu olan bireylere göre 0.757 kat daha az; annesi ücretli meslekte çalışan bireylerde annesi ücretli meslekte çalışmayan bireylere göre 5.793 kat daha fazla; ailesinde yükseköğretimde okuyan fert bulunmayan bireylerde yükseköğretimde okuyan fert bulunan bireylere göre 7.282 kat daha fazla; il merkezinde ikamet eden bireylerde köyde ikamet eden bireylere göre 0.346 kat daha az; ailesinde toplam 2-4 arası ferdin olduğu bireylerde ailesinde 8'den fazla fert bulunan bireylere göre 23.696 kat daha fazla ve ailesinde toplam 5-7 arası ferdin olduğu bireylerde ailesinde 8'den fazla fert bulunan bireylere göre 14.774 kat daha fazladır.

Belirlilik katsayısı (R^2), doğrusal regresyon modellerinde bağımlı değişkendeki değişimin bağımsız değişkenler tarafından açıklanan kısmını vermektedir. Bağımlı değişkenin nitel özellik taşıdığı tercih modellerinde ise doğrusal regresyon modelindekiyle aynı özelliklere sahip tek bir R^2 hesaplanamamaktadır. Bunun yerine, McFadden (1974), Cox ve Snell (1989) ve Nagelkerke (1991) tarafından önerilen, gölge (pseudo) R^2 değerleri hesaplanmaktadır. Bu çalışmada, farklı modellerin karşılaştırılması söz konusu olmamasına rağmen bu R^2 değerleri, fikir edinilmesi amacıyla sunulmuştur.

4. Sonuç

Fakülte tercihi, aslında bir meslek tercihi olup öğrencilerin birçok faktörden etkilendiği karmaşık bir karar verme süreci olarak değerlendirilmektedir. Yarım asrı aşkın bir geçmişe sahip olan Atatürk Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin fakülte tercihlerinde etkili olan faktörlerin tespitini amaçlayan bu çalışma, 900 öğrenciye uygulanan anketlerden elde edilen yatay kesit verilerine dayanmaktadır.

Öğrencilerin fakültelerini tercih etmelerinde, anne-babanın eğitim düzeyi ve mesleği, hane halkının geliri, hanedeki birey sayısı ve ikamet edilen yerleşim birimi, anne-babanın yaşı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, anne-babanın mezun olduğu fakülte, mezun olunan lise türü ile özel ders alınıp alınmadığı gibi değişkenlerin etkili olabilecekleri düşünülmüştür. Bu değişkenler dikkate alınarak, aşamalı regresyon yöntemi ile çok sınıflı logit model denemesi gerçekleştirilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin %55,3'ünün (498 kişi) erkek, %44,7'sinin (402 kişi) ise kız öğrencilerden oluştuğu; öğrencilerin %48,1'inin (433 kişi) ile 22-25 yaş arası öğrencilerden olduğu; fakülteler arasından cevaplayıcıların büyük bir bölümünün %31,6'sının (284 kişi) ile Kâzım Karabekir Eğitim fakültesinden gerçekleştiği; öğrencilerin %75,7'sinin (681 kişi) gündüz ve %24,3'ünün (219 kişi) ise gece öğrenim gördüğü; ankete katılan bireylerin %97,8'inin (880 kişi) bekâr ve %2,2'sinin (20 kişi) ise evli olduğu; barınma durumu dikkate alındığında öğrencilerin %33,7'sinin (303 kişi) ile devlet yurdunda barınan öğrenciler olduğu; öğrencilerin %61,6'sının (213 kişi) düz lise mezunu olduğu ve ikamet durumu itibariyle ise %63,6'sının (572 kişi) il merkezinde ikamet eden bireyler olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca, ankete katılan öğrencilerin büyük bir bölümünün babasının memur, annesinin ev hanımı, babasının ortaöğretim, annesinin ilköğretim mezunu, babasının 46-56, annesinin 41-51 yaş arasında olduğu, babasının gelirinin 501-1000 ve annesinin gelirinin ise 0-500 arasında olduğu belirlenmiştir.

Pearson Ki-Kare istatistiği kullanılarak yapılan analiz sonucu, %1 önem düzeyinde cinsiyet, yaş, babanın eğitim durumu, annenin eğitim durumu, babanın mesleği, annenin mesleği, babanın geliri, annenin geliri, toplam fert sayısı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, ikamet edilen yer, mezun olunan lise türü, dershaneye gitme durumu ve özel ders alma durumu değişkenleri ile fakülte tercihi arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu karar verilmiştir.

Yapılan olabilirlik oranı testi sonucunda, %5 önem düzeyinde, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, annenin mesleği, babanın mesleği, toplam fert sayısı, yükseköğretimde okuyan birey sayısı, ikamet edilen yer, ailenin geliri, dershaneye gitme durumu ve özel ders alma durumu değişkenleri ile fakülte tercihi arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Çok sınıflı logit model tahmin sonuçları itibariyle, Diş Hekimliği Fakültesi için babanın eğitim durumu (ilköğretim), annenin eğitim durumu (ortaöğretim), toplam fert sayısı (2-4) ve özel ders alma durumu (evet) değişkenleri; Eczacılık Fakültesi için yükseköğretimde okuyan birey sayısı (yok) ve toplam fert sayısı (2-4) değişkenleri; Fen Edebiyat Fakültesi için dershaneye gitme durumu, aile geliri, annenin meslek durumu (ücretli), yükseköğretimde okuyan birey sayısı (yok), ikamet edilen yer (il) ve özel ders alma durumu (evet) değişkenleri; Güzel Sanatlar Fakültesi için dershaneye gitme durumu, toplam fert sayısı (2-4) ve özel ders alma durumu (evet) değişkenleri; Hukuk Fakültesi için toplam fert sayısı (2-4) değişkeni; İletişim Fakültesi için yükseköğretimde okuyan birey sayısı (yok) değişkeni; Mühendislik Fakültesi için babanın eğitim durumu (ilköğretim), babanın eğitim durumu (ortaöğretim) ve yükseköğretimde okuyan birey sayısı (yok) değişkenleri; Tıp Fakültesi için dershaneye gitme durumu değişkeni; Ziraat Fakültesi için babanın eğitim durumu (ilköğretim) değişkeni ve Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi için ise dershaneye gitme durumu, aile geliri, babanın eğitim durumu (ilköğretim), annenin meslek durumu (ücretli), yükseköğretimde okuyan birey sayısı (yok), ikamet edilen yer (il), toplam fert sayısı (2-4) ve toplam fert sayısı (5-7) değişkenlerinin %5 önem düzeyinde istatistikî bakımdan anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Metodolojik açıdan farklılıklar bulunmakla beraber literatürde, Bahar (2002), öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim durumları, anne ve babalarının meslekleri, aylık gelirleri, kardeş sayıları, ailenin sürekli ikamet ettiği yer, öğrencinin öğrenim süresince kaldığı yer ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki olduğunu, Yaylalı vd. (2006), öğrencilerin üniversiteye girmelerini sağlayan temel belirleyicilerin dersane ve kendi çalışmaları olduğunu, Sarıkaya ve Khorshid (2009), öğrencilerin aldığı puanın, puan türünün, tercih sırasının, anne eğitim düzeyinin ve mesleğinin, öğrencilerin meslek seçimini etkilediğini tespit etmişlerdir. Ayrıca, Genç vd. (2007), cinsiyet, ailenin yaşadığı yer, ailenin ekonomik durumu, ana babanın eğitim

durumu ve öğrencinin mezun olduğu lise türü gibi değişkenlerin meslek seçiminde önemli olmadığını ve sırayla insanlara yardım isteği, okulda başarılı öğrenci olma, tıba ilgi duyma, hekimliğin saygın meslek olduğunu düşünme ve tıba yeteneği olduğunu düşünme gibi değişkenlerin ise önem arz ettiğini belirlemiştir.

Kaynaklar

Akgül, Aziz, (2003). **Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri**, İkinci Baskı, Yeni Mustafa Kitabevi, Ankara.

Aytaç, Mustafa, (1998). **Matematiksel İstatistik**, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa.

Bahar, H. Hüsnü, (2002). “Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bazı Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Fakülte Tercihleri Arasındaki İlişki”, **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 1, s. 125-144.

Bryman, Alan, Cramer, Duncan, (1990). **Quantitative Data Analysis for Social Scientists**, Routledge, London.

Cox, D., Roxbee, Snell, E., Joyce, (1989). **Analysis of Binary Data**, 2nd ed., Chapman and Hall, London.

Gavcar, Erdoğan, Bulut, Z., Atıl, Karabulut, A., Naci, (2005). “Öğrencilerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini Tercih Nedenleri ve Beklentileri (Muğla Üniversitesi Örneği)”, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl:4 Sayı:7, s. 21-39.

Genç, Gülten, Kaya, Alim, Genç, Metin, (2007). “İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler”, **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 8(14), s. 49-63.

<http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>, Erişim Tarihi: 03.08.2009.

Kızılçaoğlu, Alaattin, (2003). “Necatibey Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Öğretmeni Adaylarının Profili”, **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 10, s. 87-105.

Kuştepe, Yeşim, Gülcan, Yaprak, (2002). “Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğrenci Profili: Yansımalar ve Öneriler”, **Dokuz Eylül University Journal of Faculty of Business**, 3(2), s. 98-114.

Kuzgun, Yıldız, (2000). **Meslek Danışmanlığı Kuramlar ve Uygulamalar**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Mcfadden, Daniel, (1974). “The Measurement of Urban Travel Demand”, **Journal of Public Economics**, 3, s. 303-328.

Nagelkerke, N.J.D., (1991). “A Note on a General Definition of the Coefficient of Determination”, **Biometrika**, 78, s. 691-692.

Ortaş, İbrahim, (2004). “Öğretim Üyesi ya da Bilim İnsanı Kimdir?”, **Pivolka**, Yıl: 3, Sayı: 12, s. 11-16.

Özdamar, Kazım, (1999). **Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-I**, Kaan Kitabevi, Eskişehir.

Özer, Hüseyin, (2004). **Nitel Değişkenli Ekonometrik Modeller: Teori ve Bir Uygulama**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

San, Coşkun, (1992). “Bir Toplumsal Kurum Olan Üniversite’de Özerklik ve Bilim Özgürlüğü”, **3. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi**, s. 149-150.

Sarıkaya, Türkan, Khorshid, Leyla, (2009). “Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmelerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 7(2), s. 393-423.

Şenol, Hasan, Tüfekçi, Ö. Kürşad, (2007). “Muhasebe Programında Eğitim Gören Öğrencilerin Profili ve Beklentileri: SDÜ Örneği”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 5, s. 151-163.

Tarling, Roger, (2008). **Statistical Modelling for Social Researchers: Principles and Practice**, Routledge, New York.

Tokar, David, M., Fisher, Ann, R., Subich, L., Mezydlo, (1998). “Personality and Vocational Behavior: A Selective Review of the Literature”, 1993-1997, **Journal of Vocational Behavior**, 53, s. 115- 153.

Yaylalı, Muammer, Kızıltan, Alaattin, Oktay, Erkan, Doğan, E., Muhsin, Özer, Hüseyin, Naralan, Abdullah, Özen, Üstün, Özçomak, M., Suphi, Akan, Yusuf, Aktürk, Ergün, (2006). **Üniversite Gençliğinin Gelir-Harcama Kalıpları Araştırması**, Erzurum: Atatürk Üniv. Yayın No: 957.

Yazıcıoğlu, Yahşi, Erdoğan, Samiye, (2004). **SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Detay Yayıncılık, Birinci Baskı, Ankara.

Yükseköğretim Kurulu, (1997). “Üniversite Öğrencileri Aile Gelirleri, Eğitim Harcamaları, Mali Yardım ve İş Beklentileri Araştırması” www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/ailegel.html.

Yüksek Öğretim Kanunu (2547), (1981). Sayı: 17506, Tertip: 5, Cilt: 21, Sayfa: 3, 3708/1 madde.

Ek

Tablo 7. Çok Sınıflı (Multinomial) Logit Model Tahmin Sonuçları

F	Değişken	B	St. Hata	Wald	P	Exp(β)	Exp (β) %95 Güven Aralığı	
İlahiyat Fakültesi	Sabit	-14,773	4372,935	0,000	0,997			
	Dershane	-0,275	0,408	0,453	0,501	0,760	0,342	1,691
	Aile Geliri	0,169	0,497	0,115	0,734	1,184	0,447	3,135
	Baba Eğ(İlköğretim)	-0,042	1,452	0,001	0,977	0,959	0,056	16,503
	Baba Eğit(Ortaöğretim)	-0,010	1,260	0,000	0,994	0,990	0,084	11,701
	Anne Eğit(İlköğretim)	13,358	4372,935	0,000	0,998	632591	0,000	.
	AnneEğit(Ortaöğretim)	14,677	4372,935	0,000	0,997	2E+006	0,000	.
	Baba Meslek (Ücretli)	1,039	0,940	1,221	0,269	2,827	0,448	17,851
	Anne Meslek (Ücretli)	-15,316	3277,250	0,000	0,996	2E-007	0,000	.
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	0,732	0,817	0,804	0,370	2,079	0,420	10,304
	İkamet Ed. Yer (İl)	-1,413	1,064	1,764	0,184	0,243	0,030	1,958
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-1,013	1,197	0,717	0,397	0,363	0,035	3,789
	Toplam Fert Say. (2-4)	-1,749	1,397	1,567	0,211	0,174	0,011	2,689
	Toplam Fert Say. (5-7)	-0,393	0,977	0,161	0,688	0,675	0,099	4,587
Özel Ders (Evet)	-16,908	4008,870	0,000	0,997	5E-008	0,000	.	
Diş Hekimliği Fakültesi	Sabit	-16,041	2,219	52,250	0,000			
	Dershane	0,379	0,255	2,217	0,137	1,461	0,887	2,406
	Aile Geliri	0,250	0,339	0,545	0,460	1,284	0,661	2,494
	Baba Eğit(İlköğretim)	-2,639	1,106	5,696	0,017	0,071	0,008	0,624
	Baba Eğit(Ortaöğretim)	-18,346	1648,399	0,000	0,991	1E-008	0,000	.
	Anne Eğit(İlköğretim)	-2,060	1,398	2,170	0,141	0,127	0,008	1,975
	AnneEğit(Ortaöğretim)	-2,546	1,219	4,358	0,037	0,078	0,007	,856
	Baba Meslek (Ücretli)	-0,132	0,871	0,023	0,880	0,877	0,159	4,829
	Anne Meslek (Ücretli)	-0,123	1,050	0,014	0,907	0,884	0,113	6,920
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	0,730	0,657	1,233	0,267	2,075	0,572	7,526
	İkamet Ed. Yer (İl)	-0,526	1,258	0,175	0,676	0,591	0,050	6,960
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-1,451	1,627	0,794	0,373	0,234	0,010	5,693
	Toplam Fert Say. (2-4)	16,470	0,688	573,486	0,000	1E+007	4E+006	5E+007
	Toplam Fert Say. (5-7)	17,547	0,000	.	.	4E+007	4E+007	4E+007
Özel Ders (Evet)	-2,003	0,860	5,426	0,020	0,135	0,025	0,728	
Eczacılık Fakültesi	Sabit	-53,747	4952,123	0,000	0,991			
	Dershane	0,254	0,350	0,527	0,468	1,289	0,650	2,558
	Aile Geliri	0,412	0,465	0,783	0,376	1,509	0,606	3,756
	Baba Eğit(İlköğretim)	0,487	1,405	0,120	0,729	1,628	0,104	25,549
	Baba Eğit(Ortaöğretim)	-1,431	1,364	1,101	0,294	0,239	0,017	3,461
	Anne Eğit(İlköğretim)	0,243	2,054	0,014	0,906	1,275	0,023	71,436
	AnneEğit(Ortaöğretim)	0,497	1,633	0,092	0,761	1,643	0,067	40,372
	Baba Meslek (Ücretli)	16,971	2583,732	0,000	0,995	2E+007	0,000	.
	Anne Meslek (Ücretli)	1,140	1,236	0,850	0,357	3,125	0,277	35,256
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	1,851	0,930	3,959	0,047	6,364	1,028	39,392
	İkamet Ed. Yer (İl)	15,616	4224,671	0,000	0,997	6E+006	0,000	.
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-1,347	5097,905	0,000	1,000	0,260	0,000	.
	Toplam Fert Say. (2-4)	16,906	0,868	379,708	0,000	2E+007	4E+006	1E+008
	Toplam Fert Say. (5-7)	16,958	0,000	.	.	2E+007	2E+007	2E+007
Özel Ders (Evet)	-0,261	1,049	0,062	0,803	0,770	0,099	6,018	

*Referans Fakülte: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Tablo 7 (Devam). Çok Sınıflı (Multinomial) Logit Model Tahmin Sonuçları

F	Değişken	B	St. Hata	Wald	P	Exp(β)	Exp (β) %95 Güven Aralığı	
Fen-Edebiyat Fakültesi	Sabit	-0,462	1,172	0,155	0,694			
	Dershane	-0,472	0,137	11,791	0,001	0,624	0,476	0,817
	Aile Geliri	0,694	0,175	15,795	0,000	2,002	1,422	2,820
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-0,531	0,543	0,956	0,328	0,588	0,203	1,704
	Baba Eğitim(Ortaöğretim)	-0,540	0,497	1,181	0,277	0,583	0,220	1,543
	Anne Eğitim (İlköğretim)	1,520	0,926	2,693	0,101	4,573	0,744	28,099
	AnneEğit(Ortaöğretim)	1,069	0,880	1,475	0,224	2,913	0,519	16,346
	Baba Meslek (Ücretli)	0,350	0,319	1,209	0,272	1,420	0,760	2,652
	Anne Meslek (Ücretli)	1,716	0,605	8,044	0,005	5,560	1,699	18,193
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	2,321	0,322	51,985	0,000	10,188	5,421	19,148
	İkamet Ed. Yer (İl)	-0,858	0,473	3,295	0,070	0,424	0,168	1,071
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-0,250	0,509	0,240	0,624	0,779	0,287	2,114
	Toplam Fert Say. (2-4)	-0,606	0,486	1,554	0,213	0,546	0,211	1,414
	Toplam Fert Say. (5-7)	-0,169	0,433	0,152	0,697	0,845	0,361	1,975
	Özel Ders (Evet)	-1,609	0,475	11,499	0,001	0,200	0,079	0,507
Güzel Sanatlar Fakültesi	Sabit	-0,653	2,117	0,095	0,758			
	Dershane	-0,477	0,239	3,973	0,046	0,621	0,389	0,992
	Aile Geliri	-0,299	0,333	0,803	0,370	0,742	0,386	1,425
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-1,193	0,903	1,744	0,187	0,303	0,052	1,782
	Baba Eğitim(Ortaöğretim)	-1,233	0,831	2,201	0,138	0,292	0,057	1,486
	Anne Eğitim (İlköğretim)	1,145	1,603	0,510	0,475	3,141	0,136	72,727
	AnneEğit(Ortaöğretim)	0,478	1,481	0,104	0,747	1,613	0,089	29,407
	Baba Meslek (Ücretli)	0,705	0,661	1,139	0,286	2,024	0,554	7,393
	Anne Meslek (Ücretli)	0,671	1,077	0,388	0,534	1,955	0,237	16,147
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	0,176	0,581	0,092	0,761	1,193	0,382	3,724
	İkamet Ed. Yer (İl)	1,312	1,157	1,285	0,257	3,713	0,384	35,879
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-0,182	1,340	0,018	0,892	0,834	0,060	11,522
	Toplam Fert Say. (2-4)	-2,029	0,907	5,005	0,025	0,131	0,022	0,778
	Toplam Fert Say. (5-7)	-0,651	0,660	0,974	0,324	0,521	0,143	1,900
	Özel Ders (Evet)	1,700	0,687	6,130	0,013	5,475	1,425	21,031
Hukuk Fakültesi	Sabit	-16,433	4,264	14,855	0,000			
	Dershane	-0,195	0,586	0,111	0,739	0,822	0,261	2,592
	Aile Geliri	0,466	0,695	0,450	0,503	1,594	0,408	6,226
	Baba Eğitim (İlköğretim)	0,366	2,358	0,024	0,877	1,442	0,014	146,694
	Baba Eğitim(Ortaöğretim)	-0,511	1,690	0,091	0,762	0,600	0,022	16,478
	Anne Eğitim (İlköğretim)	-4,540	3,187	2,029	0,154	0,011	2E-005	5,510
	AnneEğit(Ortaöğretim)	-2,619	2,415	1,176	0,278	0,073	0,001	8,284
	Baba Meslek (Ücretli)	0,204	1,555	0,017	0,896	1,226	0,058	25,846
	Anne Meslek (Ücretli)	0,338	2,162	0,024	0,876	1,402	0,020	97,126
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	0,048	1,330	0,001	0,971	1,049	0,077	14,232
	İkamet Ed. Yer (İl)	-2,577	1,771	2,118	0,146	0,076	0,002	2,444
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-18,741	4698,786	0,000	0,997	7 E-009	0,000	.
	Toplam Fert Say. (2-4)	17,975	1,386	168,289	0,000	6E+007	4E+006	1E+009
	Toplam Fert Say. (5-7)	18,719	0,000	.	.	1E+008	1E+008	1E+008
	Özel Ders (Evet)	-18,097	6029,716	0,000	0,998	1E-008	0,000	.

*Referans Fakülte: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Tablo 7 (Devam). Çok Sınıflı (Multinomial) Logit Model Tahmin Sonuçları

F	Değişken	B	St. Hata	Wald	P	Exp(β)	Exp (β) %95 Güven Aralığı
İktisat Fakültesi	Sabit	-3,255	2,438	1,783	0,182		
	Dershane	0,241	0,248	0,950	0,330	1,273	0,784 2,068
	Aile Geliri	-0,167	0,385	0,189	0,664	0,846	0,398 1,798
	Baba Eğitim (İlköğretim)	0,073	1,380	0,003	0,958	1,075	0,072 16,066
	Baba Eğitim (Ortaöğretim)	1,038	1,274	0,664	0,415	2,824	0,232 34,323
	Anne Eğitim (İlköğretim)	-0,371	1,696	0,048	0,827	0,690	0,025 19,169
	AnneEğit(Ortaöğretim)	-1,260	1,623	0,603	0,437	0,284	0,012 6,822
	Baba Meslek (Ücretli)	0,656	0,682	0,925	0,336	1,926	0,506 7,329
	Anne Meslek (Ücretli)	0,862	1,131	0,581	0,446	2,368	0,258 21,750
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	1,601	0,639	6,270	0,012	4,958	1,416 17,360
	İkamet Ed. Yer (İl)	-0,711	0,955	0,554	0,457	0,491	0,076 3,193
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-0,347	0,995	0,121	0,727	0,707	0,101 4,968
	Toplam Fert Say. (2-4)	0,065	1,223	0,003	0,958	1,067	0,097 11,730
	Toplam Fert Say. (5-7)	0,737	1,132	0,424	0,515	2,089	0,227 19,205
Özel Ders (Evet)	-0,438	0,905	0,234	0,628	0,645	0,109 3,804	
Mühendislik Fakültesi	Sabit	0,779	1,250	0,388	0,533		
	Dershane	0,131	0,138	0,906	0,341	1,140	0,870 1,494
	Aile Geliri	0,189	0,190	0,991	0,319	1,208	0,833 1,751
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-2,220	0,580	14,658	0,000	0,109	0,035 0,338
	Baba Eğitim(Ortaöğretim)	-1,702	0,511	11,111	0,001	0,182	0,067 0,496
	Anne Eğitim (İlköğretim)	-0,149	0,901	0,027	0,869	0,862	0,147 5,037
	AnneEğit(Ortaöğretim)	-0,394	0,845	0,218	0,641	0,674	0,129 3,530
	Baba Meslek (Ücretli)	-0,621	0,359	2,989	0,084	0,537	0,266 1,087
	Anne Meslek (Ücretli)	0,556	0,668	0,693	0,405	1,744	0,471 6,463
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	0,998	0,348	8,201	0,004	2,712	1,370 5,369
	İkamet Ed. Yer (İl)	0,165	0,591	0,078	0,781	1,179	0,370 3,756
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	0,302	0,631	0,229	0,632	1,353	0,393 4,665
	Toplam Fert Say. (2-4)	-0,163	0,600	0,074	0,785	0,849	0,262 2,752
	Toplam Fert Say. (5-7)	0,370	0,548	0,455	0,500	1,447	0,495 4,234
Özel Ders (Evet)	-0,330	0,455	0,525	0,469	0,719	0,295 1,754	
Tıp Fakültesi	Sabit	-17,760	2153,266	0,000	0,993		
	Dershane	0,468	0,179	6,802	0,009	1,597	1,123 2,270
	Aile Geliri	-0,173	0,252	0,470	0,493	0,841	0,513 1,379
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-1,345	0,814	2,732	0,098	0,260	0,053 1,284
	Baba Eğitim(Ortaöğretim)	-0,604	0,642	0,885	0,347	0,547	0,155 1,924
	Anne Eğitim (İlköğretim)	-0,726	1,096	0,439	0,508	0,484	0,057 4,145
	AnneEğit(Ortaöğretim)	-0,613	0,975	0,396	0,529	0,541	0,080 3,658
	Baba Meslek (Ücretli)	0,263	0,557	0,223	0,637	1,300	0,437 3,873
	Anne Meslek (Ücretli)	1,162	0,770	2,279	0,131	3,196	0,707 14,448
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	-0,351	0,512	0,470	0,493	0,704	0,258 1,920
	İkamet Ed. Yer (İl)	16,224	2153,265	0,000	0,994	1E+007	0,000 .
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	15,758	2153,265	0,000	0,994	7E+006	0,000 .
	Toplam Fert Say. (2-4)	0,615	1,160	0,281	0,596	1,849	0,190 17,950
	Toplam Fert Say. (5-7)	0,999	1,118	0,798	0,372	2,715	0,303 24,284
Özel Ders (Evet)	-0,592	0,620	0,911	0,340	0,553	0,164 1,865	

*Referans Fakülte: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Tablo 7 (Devam). Çok Sınıflı (Multinomial) Logit Model Tahmin Sonuçları

F	Değişken	B	St. Hata	Wald	P	Exp (β)	Exp (β) %95 Güven Aralığı	
Veteriner Fakültesi	Sabit	-12,121	3002,801	0,000	0,997			
	Dershane	-0,104	0,357	0,085	0,770	0,901	0,448	1,814
	Aile Geliri	-0,237	0,512	0,215	0,643	0,789	0,289	2,153
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-0,793	1,419	0,313	0,576	0,452	0,028	7,299
	Baba Eğitim (Ortaöğretim)	0,363	1,244	0,085	0,770	1,438	0,126	16,469
	Anne Eğitim (İlköğretim)	12,409	3002,801	0,000	0,997	245030	0,000	.
	Anne Eğitim (Ortaöğretim)	13,254	3002,801	0,000	0,996	570426	0,000	.
	Baba Meslek (Ücretli)	0,266	0,785	0,115	0,735	1,305	0,280	6,078
	Anne Meslek (Ücretli)	-15,057	2028,970	0,000	0,994	3E-007	0,000	.
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	-1,587	1,133	1,961	0,161	0,205	0,022	1,885
	İkamet Ed. Yer (İl)	-1,745	1,002	3,033	0,082	0,175	0,025	1,244
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-0,785	0,998	0,618	0,432	0,456	0,065	3,228
	Toplam Fert Say. (2-4)	-0,119	1,035	0,013	0,908	0,887	0,117	6,746
	Toplam Fert Say. (5-7)	-0,679	0,897	0,572	0,449	0,507	0,087	2,945
	Özel Ders (Evet)	-16,349	2800,742	0,000	0,995	8E-008	0,000	.
Ziraat Fakültesi	Sabit	-0,119	1,353	0,008	0,930			
	Dershane	-0,080	0,158	0,255	0,614	0,923	0,678	1,258
	Aile Geliri	0,106	0,213	0,248	0,619	1,112	0,732	1,690
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-1,628	0,631	6,656	0,010	0,196	0,057	0,676
	Baba Eğitim (Ortaöğretim)	-1,014	0,564	3,228	0,072	0,363	0,120	1,096
	Anne Eğitim (İlköğretim)	1,154	1,027	1,262	0,261	3,172	0,423	23,755
	Anne Eğitim (Ortaöğretim)	0,272	0,959	0,080	0,777	1,313	0,200	8,601
	Baba Meslek (Ücretli)	0,137	0,405	0,114	0,736	1,146	0,519	2,534
	Anne Meslek (Ücretli)	1,123	0,707	2,524	0,112	3,073	0,769	12,277
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	-0,084	0,397	0,045	0,832	0,919	0,422	2,000
	İkamet Ed. Yer (İl)	-0,362	0,603	0,361	0,548	0,696	0,213	2,269
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-0,003	0,637	0,000	0,996	0,997	0,286	3,476
	Toplam Fert Say. (2-4)	0,318	0,613	0,268	0,604	1,374	0,413	4,568
	Toplam Fert Say. (5-7)	0,102	0,557	0,034	0,854	1,108	0,372	3,298
	Özel Ders (Evet)	-0,007	0,506	0,000	0,988	0,993	0,369	2,674
Eğitim Fakültesi	Sabit	-0,775	1,489	0,271	0,602			
	Dershane	-0,672	0,141	22,660	0,000	0,511	0,388	0,674
	Aile Geliri	0,820	0,176	21,743	0,000	2,271	1,609	3,206
	Baba Eğitim (İlköğretim)	-1,368	0,550	6,194	0,013	0,255	0,087	0,748
	Baba Eğitim (Ortaöğretim)	-0,925	0,489	3,577	0,059	0,396	0,152	1,034
	Anne Eğitim (İlköğretim)	-0,278	0,855	0,106	0,745	0,757	0,142	4,047
	Anne Eğitim (Ortaöğretim)	-0,513	0,802	0,410	0,522	0,599	0,124	2,882
	Baba Meslek (Ücretli)	-0,240	0,331	0,527	0,468	0,786	0,411	1,504
	Anne Meslek (Ücretli)	1,757	0,600	8,565	0,003	5,793	1,786	18,786
	Y. Öğ. Ok. Bir. (Yok)	1,985	0,329	36,370	0,000	7,282	3,820	13,883
	İkamet Ed. Yer (İl)	-1,062	0,498	4,548	0,033	0,346	0,130	0,918
	İkamet Ed. Yer (İlçe)	-0,656	0,536	1,499	0,221	0,519	0,181	1,483
	Toplam Fert Say. (2-4)	3,165	1,095	8,361	0,004	23,696	2,773	202,520
	Toplam Fert Say. (5-7)	2,693	1,077	6,249	0,012	14,774	1,789	122,021
	Özel Ders (Evet)	-0,470	0,427	1,208	0,272	0,625	0,271	1,444
Diğer Testler		Değer	S. D.	Prob.				
Modelin Uygun. Testi (LR)		755,318	168	0,000				
Uyumun İyiliği Testi (χ^2)		5478,98	7692	1,000				
Gölge (Pseudo) R ²		Cox & Snell		Nagelkerke		McFadden		
		0,569		0,583		0,226		

*Referans Fakülte: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi